

erottamaan hyvän pahasta.
Nyt olet unta vain, kaukainen sadun maa,
syntymäkyläni nimeltä Uilem.

Uilem = uusi asuinpaikka, runoilijan kotikylä, joka nykyisin on asumaton.

Tsumblat = muinaismarilainen sankari, heimopäällikkö

2. Jälleen

Jälleen tie vie minut
vieraaseen maahan.
Jälleen olen vieraana
kotimaassani.
Jälleen odotan isäni taloon
turhaan koolle perhettäni.
Jälleen kuulen äitini
itkien kyselevän,
minkä vuoksi hänen
poikansa hylättiin.

Kukaan ei vieläkään
ymmärrä Elnet-joesta
kertovaa lauluani.
Kukaan ei hymyile,
maistellessaan
marinkielisiä sanojani.
Taas saan juhlia syntymääni
vieraassa talossa aivan yksin -
kulauttaen viinitilkan
puoliksi tyhjistä lasista.
Ethän, äitini, itke,
ethän luule poikaasi
tarpeettomaksi?
Tarpeeton olen ainoastaan
vallanpitäjille.
Miten elää vailla vapautta,
kun meitä kohdellaan
kuin karjaa?
Ei ihmisen tule lampaiden lailla
nelinkontin käydä!
Venäläisen maailmassa
ei tarvita marilaista.
Miten kestää
isännän ruoskaa?
Mutta maailma on avara,
teitä on loputtomiin!
Voit kiivetä vuorelle,
samota metsään.
Jos olet kyllin voimakas -
jos pystyt hengittämään,

täynnä peilejä -
ikävän nitistämiseksi
ja mieltä tyynnyttämään.

Lasin sininen
heijastus leikkii hyllyllä,
huoneessa sinertävät
ihmisen kasvot.

Kaipaat luontoon -
sateenkaaren väreissä
välkkyvä ruutu heijastaa
satujen kuvitusta.

Maalattu kulissi
lievittää mielen tuskaa.

Valhe pettää
palaneen sydämen.

Näin elää yli äyräittänsä
paisunut kaupunki.

Niin, tiedän, sinäkin
haluat tänne
pakoon köyhyyttä.

Etsit varakasta
ihanaa elämää
sateenkaaren
kimalteisessa
Moskovassa.

Haluat pelastaa
perheesi kurjuudesta.

Uskot että on vain yksi
mahdollisuus:

Maskapyzas – karhunpesä, Moskova.

Sen uskon varaan
rakensivat Venäjän ne, jotka
ovat tottuneet alistamaan
ja lypsämään.

Tiedätkö miksi
torakka, puutiainen, täi
paisuvat verestä,
sukuaan jatkaen ?

Pelon myrkky
ei mielestäsi puhdistu,
jos et käy saunassa.

Ja jos et vihdo itseäsi kunnolla
katajavihdalla,
ei sydäntäsi sytytä
auringon kirkkaus -
et avaa silmiäsi etkä
uskalla katsoa pelkäämättä
maailmaa.

Miksi et muistuttaisi herraa
siitä, kuka on todellinen isäntä

tällä seudulla,
kuka ihmiset ruokkii,
juottaa ja pukee?
Miksi unohdit
että et ole karjaa?
Olet jumalan poika,
olet Ajdeme.
Miksi unohdit että
synnyit isännäksi
esi-isien maailmaan
ja että syntyessäsi olit
siivekäs kuin mehiläinen?
Miksi unohdit?
Miksi unohdit vanhempiesi,
lastesi vihreän, puhtaan maan,
oman Äiti-maasi,
jonka varjelijaksi
ajasta aikaan
Suuri valkoinen jumala
määräsi sinut!

Maskapyzas = karhunpesä

Maskava = karhuemo

Ajdeme = Aatami

4. Luulin

Luulin ettei
päivä enää nouse.
Luulin että aurinko
on sammunut.
Luulin kivistävin sydämin
maailmanlopun, viime hetken
koittaneen.

Ei käynyt niin -
yhä visertää varpunen,
ja heleä aurinko
hellii yhä maata.
Yhä vain tämä mieletön
maailma takoo rahaa.
Kuka piittaa, kuka
välittää vähääkään,
kun jonkun sydän särkyy,
itkee tai halkeaa?

Olet itsekin
riistänyt unen toiselta,
oman nahkasi pelastanut

hänen vahingokseen.
Minkä vuoksi siis itket,
kehen olet loukkaantunut?
Miten saavutat
mielenrauhan?

Simatuoppia kenenkään on
ihan turha odottaa!
Minkä kylvät, sen niität.

5. Marin maailma

Saavuin jälleen
avaraan Marinmaahan.
Taivaan kalvoa
rummuttaa kiuru,
ja varpunen pelkää
kätkien sävelensä.
Humahdus käy lävitse
valtaherrojen maailman:
Nyt saapuu isäntä,
marilainen!
Niin, tiedän että
minä olen isäntä,
joskaan en arvostettu.
Olen hielläni ansainnut
tämän maan,
esi-isäni sen
minulle antoivat.
Nyt verot kokoaa
vieraan jälkeläinen,
ja nöyrytynyt Mari
kumartaa vierasta.
Kun kuljen
lävitse Marin maan,
ei kukaan
minua huomaa.
On kuin ei minua
olisi olemassakaan!
Ei yksikään ihminen
avaa ikkunaansa,
ei kukaan
kiirehdi vastaan,
ei hymyile,
ei iloitse tulostani,
ei lähtiessäni
vilkuta hyvästiksi.
On aivan hiljaista
kaikkiällä,
vain paimen
ruoskaansa läjäyttelee.

Tämä paikka on
toiselle paratiisi,
toiselle helvetti,
kuin talo, jonka
ovi, ikkunat,
savupiippu on tukittu.
Ei täällä voi hengittää,
voi vain tukehtua.
Matalankin aidan ylitys
maksaa,
sen toistaa portivartija
yhä uudelleen.
Näen marilaisen riutuvan,
kohmettuvan köyhyyteensä,
unohtavan laulunsa,
matkivan vieraan luritusta.
Vain ohdake
rehottaa vapaana
ja leviää kaikkialle.
Vieraassa maassa,
vieraan kansan hyväksi
marilaiset toimivat
tuhlaten tulevaisuutensa.
Odotan että repeää
pimeän öinen verho.
Ehkä Jumalan salama
iskee taivaasta,
ehkä ukkonen
räjähtää vihassaan
ja katkaisee painajaisunen,
kieltää elämästä
tätä painajaiselämää.
Esi-isien henki
on jättänyt Marinmaan.
Kenties valkoinen
aurinko vielä kääntää
katseensa ikkunaamme,
Jospa joskus kirkastuisi, elpyisi
Marin ikivanha avara maailma.

6. Taivaanrannassa kypsyy rusko

Taivaanrannassa
kypsyy rusko.
Vaalea tyttö
seuraa poikaa, kätkee
silmänsä helmaan,
sijaa vihreän vuoteen.
Yö - kaunis tumma nuorukainen -
lähtee tytön luota.

Kyyneleet hohtavat
silmäripsissä,
tipahtelevat
tyynyn nukkaan,
kostuttavat patjan.

Vierii tulinen pyörä.
Kullanhohtoinen ruoska
ajaa takaa
jokaista iloitsevaa.

Maailma humisee,
ylistää valtiasta.
Kirkastuva taivas
lietsoo valoa.

7. Hoipertelen pitkin katua

Hoipertelen pitkin katua
puoliksi humalassa
ja haukun miestä, jonka rakkaani
valitsi minun tilalleni.
Viskelen loukkaavia sanoja
laskien niiden painoa.
Sivusta katsottuna vaikutan
kaistapäiseltä.
Ei, hän se vasta onkin tolkuton
ja kostonhimoinen,
kun vaihtoi minut siihen
kyynäränmittaiseen
kääpiöön -
niin, minut, joka sentään olen
tunnettu,
älykäs,
sutjakka mies!
Näin reilun kaverin
hän hylkäsi, viskasi
kelvottomana sivuun!
Lahjoitin hänelle
kaikkeni niin kuin
kukkakimpun
ja hänen syntinsäkin
otin syykseni.

Vannoimme että yhteisessä
veneessä purjehtisimme
meren ylitse
ja ajan tullen toiseen maailmaan
me lentäisimme
niin kuin joutsenet.

Tänään hän
mursi siipeni

ja repi ne,
ja sulki oven huomiseen!

Näin askel askeleelta
sanan nuuraa punon.
En vihaa rakastani,
vihaan hänen vartijaansa.
Jos voisin, katkaisisin
hänen ilokeihäänsä,
jolla hän lemmittyi lumosi!

Ei kukaan tajua
mieleni myllerrystä!
Nyt päihtymys on
päähän ryöminyt,
käteni, jalkanikin
sitonut ja kahlinnut.

Haavaista sydäntäni
raastaa
sumuinen viha.

Rannalla,
kannon päällä,
pensaikossa
kyyhöttää mies
ja huojastelee hiukan
ja sättii rakastettuaan
tai kiroaa parhaimman
ystävänsä
ja silittelee pulloaan
vihasta tärysten.

Lieneekö isokenkäinenkin herra,
vai kunnollinen perheenisä
vaiko asunnoton mies -
tai vain jumalan hyljeksimä hullu?

Vaimo tai rakastajatar voi saada
jokaisen miehen järjiltään.
Ja silloin kaikki ovat aivan samanlaisia
onttoja tynnyreitä.

8. Palaatko takaisin?

Palaatko takaisin? - Palaan,
tulen kotiin raitista ilmaa
hengittämään.

Tämä tungos
ahdistaa henkeäni.

Palaatko takaisin? - Palaan
tulen öistä taivasta
katselemaan.

Tulen lukemaan
tähdistä kohtaloni.

Ei, ei hän sittenkään

tule takaisin,
ei silmiini katso,
ei helli, ei syleile,
ei silitä hiuksiani.

Ei aamuisin vihellä,
iltaisain ei unilaulua laula,
ei taputa olalle hyvästiksi,
ei iloitse tapaamisesta.

Kuka tietää, minne
kukin lähtee, miksi eroaa?
Kuka heidät
kuin auringonsäteen kohtaa?
Kuka tietää, missä
he kulkevat, missä
asuvat, tien kotiin
unohtaen?

Voiko aurinkoinen hetki
palata takaisin?
Kajastaako valo,
heijastuuko se kasvoilleni?
Puhkeaako
sisimpäni kukkaan,
siintävää taivasta syleillen?
Soiko äänesi jälleen,
voittaen surun?
Tule takaisin kotiin,
jätä kaukainen talo,
anna juodakseni hopealähteen
puhdasta vettä.
Tule takaisin, unohda nurja mieli,
tule takaisin unohda viha.
Anna minun jälleen nähdä silmiesi
sininen meri.

9. Uskoin ettei päivä enää sarastaisi

Uskoin ettei päivä
enää sarastaisi.
Uskoin haavoittunein
sydämin viime hetken,
lopun koittaneen.
Ei käynyt niin -
varpunen visertelee yhä,
aurinko paahtaa
niin kuin ennenkin,
humisten yhä pyörii tulinen
maailmankaikkeus,
ja äiti lastaan
yhä hyväilee.

Luulin etten ääntäsi
enää koskaan kuulisi.

Luulin kasvojesi
hämärtyvän.

Yksin jäätyäni luulin, ettei
sydämeni kestä, että
sen syke lakkaa.

Ei käynyt niin –
yhä hopeinen viulu soi,
yhä aurinkona
kasvosi loistavat,
yhä on kuin sydän pumppaisi
suoniini mettä, ja
rinnassani soi sävel
kuin taika.

Luulin että olisi mahdoton elpyä -
eihän ihminen
karrelle palamatta
kestä tulta!

Ja kuitenkin olen elpynyt,
yhä sydämeni sykkii.
Yhä palaan rakkauteni aukiolle,
yhä maailma valjastaa
valkoisen hevosen
ratsukseni.

10. Kotimaani

Aamun kuulaassa sinessä lipuu joutsen,
vaalealla taivaalla hymyilee kuu.
Pienokainen nukkuu äidinmaidosta kylläisenä,
sisimmästäni, laulun kehdosta, sävel soi.
Koko olemukseni laulaa ja nyyhkyttää -
näin kotimaani minua seuraa, kutsuen palaamaan.

Satakieli, tuomi ja rumpu,
hanuri hopeakielinen.

Ja tyttö kuin teeri,
silkkinen sisimpänsä.

Ja sulhanen ilves, silmänsä
auringonsäteet.

Hän soittaa kannelta,
maailma unohtuu.

Sisin olemukseni laulaa ja nyyhkyttää -
näin kotimaani minua seuraa,
kutsuen palaamaan.

Punahehkuinen ilta-aurinko järvessä ui,
yksinäinen vanha nainen itkee
pirtin sokeiden ikkunoiden alla.
Tuomen harmaa oksa saa minut palelemaan,

ja selkääni sivaltaa satakielen ruoska.

Koko olemukseni laulaa ja nykyyttää -
näin kotimaani minua seuraa, kutsuen palaamaan.